

ส่วนที่ 1

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยางได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเมืองยางจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ตามพระราชกฤษฎีกาที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ 113 ตอนพิเศษ 52 ง ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539

1.ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง ตั้งอยู่ เลขที่ 159 หมู่ที่ 1 ถนนกระเดื่อง – หนองปล่อง เป็นตำบลหนึ่งในหกตำบลของอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอลำปลายมาศ มีระยะทางห่างจากอำเภอลำปลายมาศประมาณ 1 กิโลเมตร และเป็นที่ตั้งของส่วนราชการต่าง ๆ มากมาย

1.2 เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยางมีเนื้อที่ ทั้งหมด 46 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 28,837 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านยาง	ตำบลบ้านยาง	อำเภอลำปลายมาศ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านโคกตะแบก	ตำบลโคกสนวน	อำเภอลำปลายมาศ
		บ้านตาเหล็ง	ตำบลหนองปล่อง	
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านหนองไทร	ตำบลสองห้อง	อำเภอเมืองบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านขาม	ตำบลขาม	อำเภอลำปลายมาศ

1.3 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง เป็นที่ราบสูงและเป็นที่ราบลุ่มบางส่วน ส่วนป่าโดยทั่วไป เป็นพื้นที่ป่าละเมาะตามหัวไร่ปลายนาซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ มีลำน้ำไหลผ่าน จำนวน 2 สาย คือ ลำน้ำรองมีระยะทางที่ไหลผ่านประมาณ 4 กิโลเมตร และลำปะเทีย ไหลผ่านระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

1.4 ลักษณะของดิน

ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายภูมิอากาศจะร้อนจัดในฤดูร้อนทำให้การระเหยของน้ำตามแหล่งน้ำลดน้อยลงและรวดเร็ว อีกทั้งปริมาณในการเก็บกักน้ำน้อยเพราะแหล่งน้ำตื้นเขิน

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีลำน้ำไหลผ่าน จำนวน 2 สาย คือ ลำน้ำรองมีระยะทางที่ไหลผ่านประมาณ 4 กิโลเมตร และลำปะเทีย ไหลผ่านระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

1.6 ลักษณะของไม้/ป่าไม้

ลักษณะของไม้จะเป็นไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ยางนา ไม้พะยุง ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้จิก ไม้แดง ไม้กุ่ม ส่วนป่าโดยทั่วไปจะเป็นพื้นที่ป่าละเมาะตามหัวไร่ปลายนาซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์เป็นส่วนใหญ่

2.ด้านการเมืองการปกครอง

2.1 เขตการปกครอง ตำบลเมืองยางมีเขตการปกครองทั้งหมดจำนวน 13 หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านเมืองยาง
หมู่ที่ 2	บ้านประคอง
หมู่ที่ 3	บ้านตาแก้ว
หมู่ที่ 4	บ้านตาเตน
หมู่ที่ 5	บ้านกระโดน
หมู่ที่ 6	บ้านกะลันทา
หมู่ที่ 7	บ้านส้มป่อย
หมู่ที่ 8	บ้านโคกขาม
หมู่ที่ 9	บ้านโนนสมบูรณ์
หมู่ที่ 10	บ้านทุ่งมน
หมู่ที่ 11	บ้านราษฎร์พัฒนา
หมู่ที่ 12	บ้านระดมสุข
หมู่ที่ 13	บ้านทุ่งเจริญ

2.1 เขตการเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง มี 13 เขตเลือกตั้ง

3.ประชากร

ประชากร

- จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน

1. จำนวนประชากรทั้งหมด	7,509	คน
- ชาย	3,765	คน
- หญิง	3,744	คน
2. จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	1,827	ครัวเรือน
มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย	163.23	คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางแสดงจำนวนประชากรแยกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ทั้งหมด (คน)	
หมู่ที่ 1 บ้านเมืองยาง	364	367	731	242
หมู่ที่ 2 บ้านประคอง	410	413	823	234
หมู่ที่ 3 บ้านตาแก้ว	273	233	536	131
หมู่ที่ 4 บ้านตาเตน	242	233	475	146
หมู่ที่ 5 บ้านกระโดน	248	307	555	148
หมู่ที่ 6 บ้านกะลันทา	311	284	595	150
หมู่ที่ 7 บ้านสมป่อย	254	259	513	152
หมู่ที่ 8 บ้านโคกขาม	309	280	589	136
หมู่ที่ 9 บ้านโนนสมบูรณ์	592	579	1,171	271
หมู่ที่ 10 บ้านทุ่งมน	127	115	242	56
หมู่ที่ 11 บ้านราษฎร์พัฒนา	274	313	587	171
หมู่ที่ 12 บ้านระดมสุข	128	116	244	72
หมู่ที่ 13 บ้านทุ่งเจริญ	253	256	509	115
รวม	3,785	3,785	7,570	2,024

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียนอำเภอขำนิ วันที่ 5 สิงหาคม 2567

4.สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	4	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	1	แห่ง
สถาบันและองค์กรทางศาสนา		
- วัด	2	แห่ง
- สำนักสงฆ์	6	แห่ง

4.2 การสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเมืองยาง	1	แห่ง
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน	13	แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ	100%	

4.3 อาชญากรรม

อบต.ไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน ซึ่งอบต.เมืองยางก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว มีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.4 ยาเสพติด

ปัญหาเสพติดในหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง นั้นพบว่าในเขตอบต.เมืองยางมีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อยและยังไม่พบผู้ค้าเหตุผลก็เนื่องมาจากกว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำประชาชน หน่วยงานของอบต.เมืองยางที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำการแก้ไขปัญหายาของอบต.เมืองยางสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้นเช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ฐานนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ อบต.เมืองยางก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

4.5 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยางได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไว้ที่พึง
5. ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านคนจน

5.ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคม

เส้นทางคมนาคมที่สำคัญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง คือเส้นทางติดต่อระหว่างตำบลซึ่งเป็นถนนลาดยางที่สำคัญคือเส้น ปร. 3116 หรือสายกระเดื่อง - หนองปล่อง และเส้นทางสายโคกสูง - ประคอง ซึ่งเป็นเส้นทางหลักในการติดต่อสัญจรไปมาส่วนเส้นทางติดต่อระหว่างหมู่บ้านและภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่ถนนดิน ถนนหินคลุกและถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก แยกโดยประมาณได้ดังนี้

1. ถนนคอนกรีต	104	เส้น	ระยะทาง	54.12	กิโลเมตร
2. ถนนลูกรัง	3	เส้น	ระยะทาง	3.35	กิโลเมตร
3. ถนนหินคลุก	30	เส้น	ระยะทาง	33.65	กิโลเมตร
4. ถนนดิน	13	เส้น	ระยะทาง	10.258	กิโลเมตร

5.2 การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน	จำนวน	13	หมู่บ้าน
หอกระจายข่าวและเสียงตามสาย	จำนวน	13	แห่ง

5.3 การประปา

ประปาผิวดิน	จำนวน	4	แห่ง
ประปาบาดาล		8	แห่ง

5.4 โทรศัพท์

ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	26	แห่ง
--------------------	-------	----	------

5.5 ไปรษณีย์

ที่ทำการไปรษณีย์เอกชน	จำนวน	1	แห่ง
-----------------------	-------	---	------

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 มีการประกอบอาชีพ เช่นทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ นอกจากนั้นยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้าง คริวเรือนที่ประกอบอาชีพจำแนกเป็นรายครัวเรือนได้ดังนี้

- อาชีพเกษตรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์)	90	เปอร์เซ็นต์
- อาชีพค้าขาย	0.7	เปอร์เซ็นต์
- รับราชการ	0.3	เปอร์เซ็นต์
- รับจ้างทั่วไป	9	เปอร์เซ็นต์

6.2 การบริการ

- ร้านอาหาร	4	แห่ง
- โรงภาพยนตร์	-	แห่ง
- สถานีขนส่ง	-	แห่ง
- ร้านเกมส์	-	แห่ง

6.3 การท่องเที่ยว

ในเขตอบต.เมืองยางไม่มีแหล่งท่องเที่ยว แต่ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ เพื่อดึงนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในพื้นที่

6.4 อุตสาหกรรม

- โรงสีข้าว	11	แห่ง
-------------	----	------

6.5 กลุ่มอาชีพ

มีกลุ่มอาชีพ	2	กลุ่ม
--------------	---	-------

1. กลุ่มซื้อปุ๋ย

2. กลุ่มผ้าไหม

6.5 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ศูนย์กลางรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร	4	แห่ง
- ปั๊มน้ำมันและก๊าซ	1	แห่ง
- ร้านค้า	43	แห่ง
- โรงเลี้ยงไก่	3	แห่ง
- โรงเลี้ยงหมู	1	แห่ง
- ร้านซ่อมจักรยานยนต์	1	แห่ง
- ร้านเสริมสวย	1	แห่ง
- โรงผลิตเส้นขนมจีน	1	แห่ง
- โรงผลิตน้ำดื่ม	1	แห่ง
- บ้านเช่า	2	แห่ง

7. เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น

7.1 ด้านการเกษตร

ทำนา	25,103	ไร่
ทำสวน	-	
ทำไร่	1,425	ไร่

7.2 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีลำน้ำไหลผ่าน 2 สาย คือ ลำนางรองและลำปะเทีย และมีแหล่งน้ำอื่นๆได้แก่

คลองนกกระสา หนองชุมแสง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น 1,760 ไร่

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	จำนวน	
	ส่วนบุคคล	สาธารณะ
1. หนอง	-	8 แห่ง
2. สระ	235 แห่ง	18 แห่ง
3. คลอง	-	17 สาย
4. ฝาย	-	24 แห่ง
5. ทำนบกอนกรีตกั้นน้ำ	-	7 แห่ง
5. ถังเก็บน้ำฝน คสล.	-	31 ถัง
6. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	-	1 แห่ง
7. บ่อบาดาล	279 แห่ง	27 แห่ง
8. บ่อน้ำตื้น	1 แห่ง	4 แห่ง

7.3 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค)

บ่อบาดาลสาธารณะ	27	แห่ง
บ่อน้ำดื่มสาธารณะ	4	แห่ง
ประปา		แห่ง
แหล่งน้ำธรรมชาติ	2	สาย

8. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

8.1 การนับถือศาสนา

ศาสนาพุทธ

8.2 ประเพณีและงานประจำปี

งานนมัสการหลวงพ่อบ้านิจ

8.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น ภาษาไทยเดิม ภาษาเขมร ภาษาลาว

8.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

9. ทรัพยากรธรรมชาติ

9.1 น้ำ ที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบจากห้วยลำปะเทีย (อยู่นอกเขต) ไม่สามารถใช้ดื่มและอุปโภคได้ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปาสำหรับน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย

ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ให้พอเพียงได้ และบางแห่งเค็ม ไม่สามารถใช้ดื่มและอุปโภคได้

9.2 ป่าไม้ ป่าไม้จะเป็นป่าที่สาธารณประโยชน์ไม่มีป่าดง

9.3 ภูเขา ไม่มีภูเขาเพราะเป็นพื้นที่ราบ

9.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ของอบต.เมืองยางส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า ตามลำดับและมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ก็ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษปัญหาเนื่องจากว่าพื้นที่บางส่วนเป็นดินร่วนปนทราย บางแห่งเป็นดินเหนียว ไม่สามารถนำมาบริโภคได้ ต้องใช้น้ำดิบจากแหล่งอื่นและน้ำฝน น้ำในการเกษตร น้ำในการเกษตรก็ต้องรอฤดูฝน มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาคือแหล่งน้ำที่ใช้ด้านการเกษตรไม่เพียงพอ การแก้ไขปัญหา อบต.เมืองยางได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เช่น โครงการขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน ขุดสระน้ำ โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองและที่สาธารณะรวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่ตำบลเมืองยางให้ร่มรื่นสวยงาม ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนอยู่ดี กินดี

10. อื่นๆ

10.1 การแก้ไขปัญหา

- 1) ของบประมาณเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ.
- 2) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น อำเภอ ตำรวจ โรงพยาบาล สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน ให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและได้รับความคุ้มครองทางสังคม มีความเป็นกลาง รับทราบปัญหาและเร่งแก้ไข
- 3) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- 4) ร่วมมือกับอำเภอ เกษตรอำเภอ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการใช้ประโยชน์จากดิน และน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่ของชุมชน เพื่อผลิทธิกฤตให้เป็นโอกาส
- 5) ร่วมมือกับสาธารณสุข โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริม อนามัย รณรงค์ ป้องกัน สุขภาพและอนามัยของประชาชน ส่งเสริม จัดกิจกรรมการกีฬาในชุมชน
- 6) ส่งเสริม สนับสนุน เปิดโอกาสให้เด็กได้รับการศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ต่างๆ

(ข) ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

(๑) การรวมกลุ่มของประชาชน

แยกประเภทกลุ่ม

- กลุ่มอาชีพ	จำนวน	๑๕	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์	จำนวน	๑๓	กลุ่ม
- กลุ่มอื่น ๆ	จำนวน	-	กลุ่ม

(๒) จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง ประกอบด้วยศูนย์รวมส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้

๑. ที่ว่าการอำเภอขำนิ
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอ
๓. ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๔. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ (ศูนย์เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)
๕. โรงเรียนขำนิพิทยาคม
๖. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเมืองยาง
๗. โรงเรียนบ้านเมืองยาง
๘. โรงเรียนบ้านประคอง
๙. โรงเรียนบ้านกระโดนกะลันทา
๑๐. โรงเรียนบ้านโคกขามโนนสมบูรณ์

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง โดยการวิเคราะห์ใช้หลัก SWOT ดังนี้

(๑) จุดแข็ง (S : Strength)

เป็นชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เข้มแข็ง ผลิต ข้าวพันธุ์หอมมะลิ มันสำปะหลัง อ้อย ที่มีคุณภาพ มีการทอผ้าไหมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มทอเสื่อกก มีแหล่งน้ำสำคัญที่สามารถประกอบการเกษตรได้ดี ประชากรมีคุณภาพ มีการศึกษา ให้ความร่วมมือพัฒนาและไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีที่ตั้งไม่ห่างไกลสถานที่ราชการในอำเภอและจังหวัด มีการประสานงานและร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการในพื้นที่

(๒) จุดอ่อน (W : Weakness)

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือเอกสารสิทธิในที่ทำกินมีน้อย ระบบสาธารณูปโภคยังไม่สามารถใช้ได้พอเพียง ระบบน้ำด้านการเกษตรยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

(๓) โอกาส (O : Opportunity)

รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้สามารถบริหารจัดการตามภารกิจหน้าที่

(๔) ข้อจำกัด (T : Threat)

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง มีจำนวน ๑๓ หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นทำให้การพัฒนาไม่ทั่วถึง มีงบประมาณไม่เพียงพอมีบุคลากรไม่เพียงพอ